

Jakub Janeta, Wiktor P. Matysiak

- 4** Sprawozdanie z Jubileuszowej Konferencji X Forum Prawa Spółek 21.05.2021 r. – „Obowiązek lojalności w spółkach handlowych”

Andrzej Kidyba

- 10** Zasada lojalności stron stosunków cywilnoprawnych

Wojciech Pyziol

- 17** Obowiązek lojalności w spółkach handlowych

Michał Romanowski

- 21** Obowiązek lojalności w spółkach kapitałowych – kilka refleksji

Wojciech Popiołek

- 28** Obowiązek lojalności członków organów kolegialnych spółek handlowych

Miroslaw Bączyk

- 36** Prawny obowiązek lojalności członków spółdzielni i członków stowarzyszeń oraz skutki jego naruszenia

Jacek Napierała

- 50** Nakaz dochowania lojalności przez podmioty stosunku korporacyjnego spółki jako klauzula generalna?

Jakub Janeta, Wiktor P. Matysiak

- 4** Report on the Jubilee Conference - 10th Company Law Forum 'Duty of Loyalty in Commercial Partnerships and Companies' held on 21 May 2021

Andrzej Kidyba

- 10** Principle of Loyalty of Parties to Civil Law Relationships

Wojciech Pyziol

- 17** Duty of Loyalty in Commercial Partnerships

Michał Romanowski

- 21** Duty of Loyalty in Companies. A Few Reflections

Wojciech Popiołek

- 28** Duty of Loyalty of Members of Company Collective Governing Bodies

Miroslaw Bączyk

- 36** Legal Duty of Loyalty of Members of Cooperatives and Members of Associations and the Effects of Breaches of That Duty

Jacek Napierała

- 50** Imperative of Loyalty on the Part of Parties of the Corporate Relationship of a Company as a General Clause?

Za publikację na łamach „Przeglądu Prawa Handlowego” Autor otrzymuje 20 pkt (zgodnie z załącznikiem do komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z 9.02.2021 r., zmienionym Komunikatem z 18.02.2021 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, wydane na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. z 2021 r. poz. 478 ze zm.).

Miesięcznik „Przegląd Prawa Handlowego” jest ujęty w międzynarodowej bazie European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+) oraz indeksowany w bazie BazEkon.

PRZEGLĄD PRAWA HANDLOWEGO

miesięcznik ukazuje się od 1992 r.

RADA PROGRAMOWA

prof. Emilio Castorina,
prof. dr hab. Józef Frąckowiak, prof. dr hab. Andrzej Jakubicki,
prof. Julian Juergensmeyer, prof. dr hab. Wojciech J. Katner,
prof. dr hab. Andrzej Kidyba, prof. dr hab. Ryszard Markiewicz,
dr Jerzy Modrzejewski, prof. dr hab. Józef Okolski,
prof. dr hab. Krzysztof Pietrzykowski,
prof. dr hab. Wojciech Popiołek, prof. dr hab. Jerzy Rajski,
prof. dr hab. Marek Safjan, prof. dr hab. Stanisław Soltysirski,
prof. dr hab. Andrzej Szumański, dr Leigh Williams

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny
Małgorzata Modrzejewska

Z-ca Redaktora naczelnego
Cezary Wiśniewski

Sekretarz redakcji
Anna Popławska

tel. +48 668 618 563

e-mail: anna.poplawska@wolterskluwer.com

Redaktor języka angielskiego
Anna Setkowicz-Ryszka

Materiały do publikacji powinny zostać przesłane pocztą elektroniczną. Objętość nadesłanych tekstów nie powinna przekraczać 25 000-30 000 znaków ze spacjami. Teksty muszą mieć tytuł, abstrakt w języku polskim, śródtytuły, podsumowanie, słowa kluczowe, przypisy opracowane w tradycyjny sposób – na dole strony, krótką notkę o autorze oraz adres e-mailowy do korespondencji. Autor może zaproponować tłumaczenie na język angielski tytułu tekstu, abstraktu oraz słów kluczowych. Należy także podać (w przypisie) informacje o źródłach finansowania danej publikacji, takich jak np. granty krajowe, międzynarodowe, dotacje fundacji, stowarzyszeń lub instytucji komercyjnych. Do tekstu należy dołączyć bibliografię załącznikową.

Przekazując tekst do redakcji, Autor przenosi na Wydawcę wyłączne prawo do jego publikacji (prawa autorskie i wydawnicze). Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów, zmiany tytułów, śródtytułów oraz poprawek merytorycznych i stylistycznych, również w wersji angielskiej. Materiały niezamówione nie będą zwracane. Warunkiem publikacji jest odesłanie uprzednio podpisanej umowy z Wydawnictwem.

Podstawowe zasady recenzowania nadesłanych tekstów oraz wymagania dla Autorów dotyczące ghostwritingu są dostępne na stronie: <http://www.wolterskluwer.pl/proces-publicacji-w-czasopiśmie>. Za publikację w „Przeglądzie Prawa Handlowego” są wypłacane honoraria autorskie.

Wersją podstawową (referencyjną) czasopisma jest wersja papierowa.

WYDAWCA

Wolters Kluwer

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
Dyrektor Działu Publikacji Periodycznych
Klaudia Szawłowska-Milczarek
klaudia.szawlowska@wolterskluwer.com

Sekretariat: czasopisma@wolterskluwer.pl
<http://www.czasopisma.wolterskluwer.pl/przeglad-prawa-handlowego>

Prenumerata: nr infolinii 801 044 545,
prenumerata@wolterskluwer.pl
Ruch – tel. 22 693 70 00;
Kolporter – tel. 801 40 40 44;
Garmond – tel. 12 422 14 85

Obsługa Klienta: tel. 22 535 82 72

Księgarnia internetowa: www.profinfo.pl

Biuro Reklam: Bogdan Brzozowski,
tel. 22 535 83 27, +48 728 323 642,
bogdan.brzozowski@wolterskluwer.com

Skład i łamanie: A.P. GRAF, Warszawa
Nakład 1200 egz.

Do 1999 r. czasopismo było własnością Wydawnictwa „KIK” Koneczny i Kruszewski

prof. dr hab. Mirosław Bączyk

Katedra Prawa i Postępowania Cywilnego, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu;
sędzia Sądu Najwyższego w stanie spoczynku (ORCID: 0000-0001-5419-6916).

S, 38-50

Prawny obowiązek lojalności członków spółdzielni i członków stowarzyszeń oraz skutki jego naruszenia

Słowa kluczowe: obowiązek lojalności w spółdzielniach i stowarzyszeniach, źródła i zakres podmiotowy obowiązku, treść obowiązku, sankcje za nieprzebranie obowiązku

Opracowanie poświęcone zostało analizie prawnego obowiązku lojalności członków spółdzielni oraz członków stowarzyszeń w prawie polskim. Jest to materia nowa, bowiem większość opracowań poświęcono jak dotychczas tzw. lojalności korporacyjnej odnoszącej się do lojalności wspólników spółek kapitałowych wobec takich spółek. Autor ujmuje omawiany obowiązek lojalności jako kategorię ogólną, związaną ze stosunkiem korporacyjnym (spółdzielczym i stowarzyszeniowym, asocjacyjnym), z której można wyprowadzać różne postaci postulatów zachowania się członków. Odróżnia ogólny obowiązek lojalności i ogólny obowiązek współdziałania w stosunku korporacyjnym (art. 354 Kodeksu cywilnego¹) i szeroko analizuje zasadnicze cechy obowiązku lojalności członków spółdzielni i stowarzyszenia. Źródłami powstania tego obowiązku mogą być nie tylko akty normatywne, ale także akty wewnętrzne normujące działalność takich struktur, w tym także odpowiednie akty deontologiczne. Obowiązek może powstać jeszcze przed kreowaniem stosunku korporacyjnego. Najczęściej przyczyną naruszenia obowiązku lojalności są sprzeczności majątkowych i osobistych interesów członków i korporacji. Autor wyjaśnia, że w działalności spółdzielni i stowarzyszeń może znaleźć zastosowanie *par analogiam* art. 108 k.c. Podmiotowość obowiązku lojalności zależy od układu stosunków prawnych w spółdzielni i stowarzyszeniu. Obowiązek lojalności członka korporacji obejmuje także jego relacje z innymi członkami korporacji. Sporo miejsca poświęcono w opracowaniu także prawnemu ujęciu obowiązku lojalności w spółdzielni i stowarzyszeniu *de lege lata* (przeanalizowanym w statutach, regulaminach tych struktur) oraz prawnym konsekwencjom niehonorowania tego obowiązku w postaci eliminowania i ograniczania istniejących więzi członkowskich.

I. Uwagi wstępne

W polskiej praktyce gospodarczej termin „obowiązek lojalności” wydaje się być przedmiotem zainteresowania piśmiennictwa przede wszystkim w zakresie prawa obligacyjnego i handlowego². Problem takiego obowiązku w sferze stosunków korporacyjnych występujących w spółdzielniach poddanych reżimowi prawnemu ustawy

z 16.09.1982 r. – Prawo spółdzielcze³ i innych aktów tworzących system prawa spółdzielczego trzeba uznać za zagadnienie nowe i wymagające na pewno szerszej refleksji także w związku ze stałą ewolucją rozwiązań prawnych prawa spółdzielczego. Element nowości cechuje także problematykę obowiązku lojalności w ramach powstania i stowarzyszeniem, regulowanych przede wszystkim ustawą z 7.04.1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach⁴ i innymi aktami prawnymi. W ostatniej dekadzie zaczęły serwować można znaczny wzrost liczby różnych postaci stowarzyszeń (zrzeszeń) o różnym reżimie prawnym

1 Ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.) – dalej k.c.

2 Zob. np. J. Pokrzywniak, *Obowiązek lojalności jako element stosunku obligacyjnego*, „Monitor Prawniczy” 2003/19, s. 202 i n.; D. Opalska, *Obowiązek lojalności w spółkach kapitałowych*, Warszawa 2014, s. 4-7 (tamże m.in. analiza rozumienia terminu „obowiązek lojalności” w prawie prywatnym, także na płaszczyźnie prawnoporównawczej); P. Błaszczak, *Obowiązek lojalności wspólników i akcjonariuszy w grupach spółek*, „Przeгляд Prawa Handlowego” 2013/8, s. 18-24; P. Miklaszewicz [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. 2, *Zobowiązania*, red. K. Osajda, Warszawa 2013, s. 1529-1531 (i podana tam literatura); D. Bucior [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. 4, *Zobowiązania. Część szczególna*, red. M. Fras, M. Habdas, LEX, art. 760 k.c.

3 Dz.U. z 2021 r. poz. 648 – dalej pr. spółdz.

4 Dz.U. z 2020 r. poz. 2261 – dalej pr. stow.

5 Zob. np. projekt ustawy o zrzeszeniach z uzasadnieniem, Senat VII kadencji, dr nr 1028 z 4.11.2010 r. (legislacyjna próba uproszczenia dość skomplikowanego stanu prawnego w zakresie regulacji różnych typów stowarzyszeń w ogólnej formule „zrzeszeń”; krytykę tego projektu wyraziła m.in. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, zob. „Stanowisko Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych” (w sprawie projektu ustawy z 2010 r.); P. Suski, *Komentarz do ustawy – Prawo o stowarzyszeniach* [w:] *Stowarzyszenia i fundacje. Komentarz*